

LIETUVOS BANKAS
EUROSISTEMA

Finansų rinkos dalyvių veikla

Kredito unijų rinkos veiklos apžvalga

2020 m. III ketvirtis

Kredito unijų rinkos veiklos apžvalga
Serija „Finansų rinkos dalyvių veikla“
2020 m. III ketvirtis

ISSN 2538-855X (online)

Apžvalgą parengė
Finansų rinkos priežiūros tarnybos
Bankų ir draudimo įmonių priežiūros departamento
Bankų priežiūros skyrius

Pasiteirauti:

info@lb.lt

Nemokama informacijos linija

+370 800 50 500

© Lietuvos bankas, 2020
Gedimino pr. 6, LT-01103 Vilnius
www.lb.lt

Leidžiama perspausdinti švietimo ir nekomerciniais tikslais, jei nurodomas šaltinis.

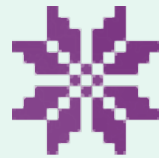
KREDITO UNIJŲ RINKA 2020 M. TREČIAJŲ KETVIRTĮ

Lietuvos centrinė kredito unija (LCKU)

LCKU grupės turtas 510,6 mln. Eur

Vienija
45 kredito unijas

Jungtinė centrinė kredito unija (JCKU)

JCKU grupės turtas 206,8 mln. Eur

Vienija
11 kredito unijų

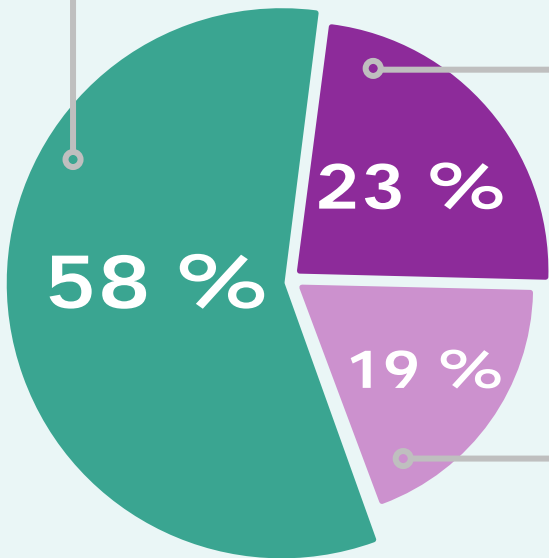

Persitvarkančios į specializuotą banką

LTL kredito unija
Kredito unija „Saulėgraža“
Kredito unija „Taupa“
Rato kredito unija

Bendras keturių kredito unijų turtas 171,2 mln. Eur

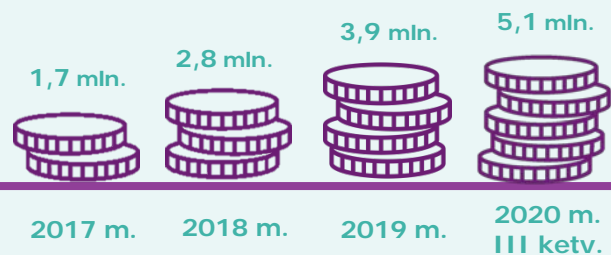
Iš viso
4 kredito unijos

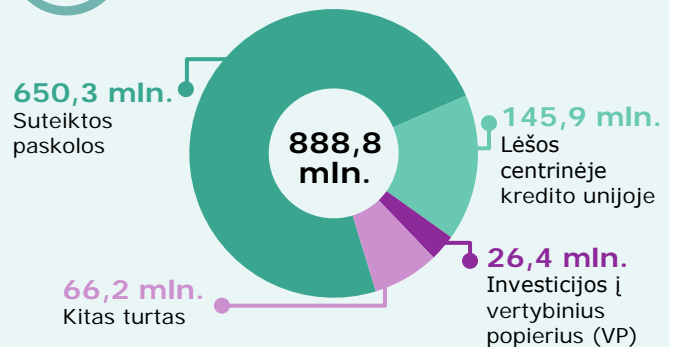
KREDITO UNIJŲ SEKTORIUS* 2020 M. TREČIAJŲ KETVIRTĮ

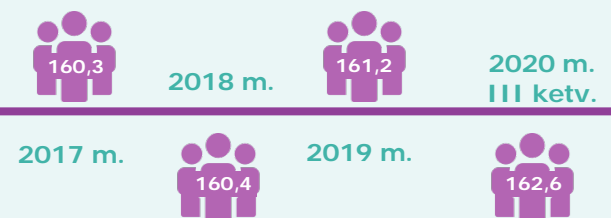
Pelnas, Eur

Turtas, Eur

Nariai, tūkst.

Indėlių portfelis

763,4 mln. Eur

Pajinis kapitalas

54,6 mln. Eur

* Kredito unijų sektoriaus finansiniai rodikliai skaičiuojami naudojant 60 kredito unijų duomenis, neįtraukiant centrinių kredito unijų.

Koronaviruso (COVID-19) protrūkio sukeltas ekonomikos nuosmukis bei taikytos karantino priemonės nesustabdė kredito unijų paskolų portfelio augimo, kuris ir toliau palankiai veikė sektoriaus veiklos rezultata. 2020 m. devynių mėnesių veiklos rezultatas – 5,1 mln. Eur pelnas. Praėjusių metų atitinkamo laikotarpio kredito unijų pelnas buvo 3,3 mln. Eur. Nepaisant to, vyraujantis neapibrėžtumas dėl blogėjančios epidemiologinės padėties didina prielaidas, kad šie pokyčiai kredito unijų veiklos rezultatus gali paveikti vėliau.

Visą trečiąjį ketvirtį kredito unijos veikė tarpkarantininiu laikotarpiu. Ekonomikai atsigaunant, neigiamos pirmosios COVID-19 pandemijos bangos ir karantino įtakos kredito unijų sektorius beveik nepajuto, tai rodo jų devynių mėnesių veiklos rezultatas. Vis dėlto neabejojama, kad tikrieji nuostoliai turėtų pasireikšti antrojo pusmečio pabaigoje ar kitų metų pradžioje, kai baigsis paskolų atidėjimo terminai¹. Tikėtina, kad nuo lapkričio 7 d. prasidėjęs antrasis karantinas sumažins ekonomikos aktyvumą.

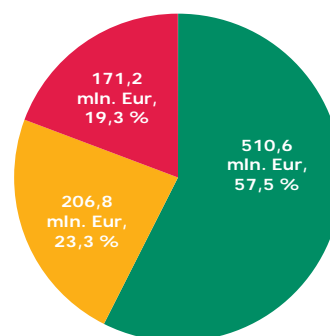
Palyginti su praėjusiais laikotarpiais, pokyčių kredito unijų rinkoje neįvyko. Aptariamu laikotarpiu šiame sektoriuje veikė trys kredito unijų grupės – LCKU grupė, vienijusi 45 kredito unijas, JCKU grupė, vienijusi 11 kredito unijų, ir 4 persitvarkančios į specializuotus bankus kredito unijos. Kredito unijų pateiktais duomenimis, trečiąjį ketvirtį visos kredito unijos, išskyrus vieną, vykdė visus veiklos riziką ribojančius reikalavimus.

Pateiktų ataskaitų duomenimis, 2020 m. spalio 1 d. kredito unijų rinkos turtas sudarė 888,6 mln. Eur. Kaip matyti iš 1 pav., didžiausią kredito unijų rinkos dalį (57,5 %), kaip ir ankstesniais laikotarpiais, sudarė LCKU grupės turtas, o kitą dalį – JCKU grupės ir persitvarkančių į bankus kredito unijų turtas.

Centrinės kredito unijos. 2020 m. trečiojo ketvirčio pabaigoje Lietuvoje centrinės kredito unijos (CKU) licencijas turėjo 2 CKU. Be finansinių paslaugų teikimo narėms kredito unijoms, CKU atliko kitas, teisės aktuose nustatytas funkcijas – palaikė narių kredito unijų likvidumą, užtikrino jų mokumą, stebėjo ir tikrino jų prisiimamą riziką. Taip pat CKU turi pareigą užtikrinti CKU grupės riziką ribojančių reikalavimų vykdymą.

Bendras LCKU ir JCKU grupių turtas, kurio didžioji dalis (71 %) buvo LCKU grupės turtas, per 2020 m. trečiąjį ketvirtį padidėjo 62,6 mln. Eur (9,6 %) ir 2020 m. spalio 1 d. sudarė 717,4 mln. Eur. Turto augimą lėmė 65,5 mln. Eur (iki 621,5 mln. Eur) padidėję indėliai, kurie, kaip ir ankstesniais laikotarpiais, buvo pagrindinis CKU grupių finansavimosi šaltinis. Pagrindinė indėlių didėjimo priežastis – kredito unijos pritraukė daugiau lėšų, kredito unijų nariams pradėjus gauti lėšų už parduotą žemės ūkio produkciją. Nagrinėjamu laikotarpiu CKU grupių turto struktūra iš esmės nesikeitė, didžiausią turto dalį (78 %) sudarė paskolos, daugiausia jų suteikta kredito unijų nariams. Analizuojamu laikotarpiu paskolų portfelis padidėjo 25,9 mln. – iki 558,1 mln. Eur, o jo augimas buvo finansuotas pritrauktais naujais indėliais. Investicijos į skolos vertybinius popierius (SVP) sudarė daugiau kaip dešimtadalį (11,2 %) CKU grupių turto. SVP portfelis per nagrinėjamą laikotarpį saikingai padidėjo (6,5 %) iki 80,3 mln. Eur. Trečiąjį ketvirtį reikšmingai padidėjo lėšos centriniuose bankuose ir kredito įstaigose. Lėšos centriniuose bankuose išaugo beveik tris kartus – net 28,7 mln. Eur ir, 2020 m. spalio 1 d. duomenimis, sudarė 44,2 mln. Eur. Lėšos kitose kredito įstaigose padidėjo 2,8 mln. Eur – iki 10,8 mln. Eur.

1 pav. Lietuvos kredito unijų rinkos struktūra pagal turtą (2020 m. spalio 1 d.)

■ LCKU grupė
 ■ JCKU grupė
 ■ Persitvarkančios į bankus kredito unijos

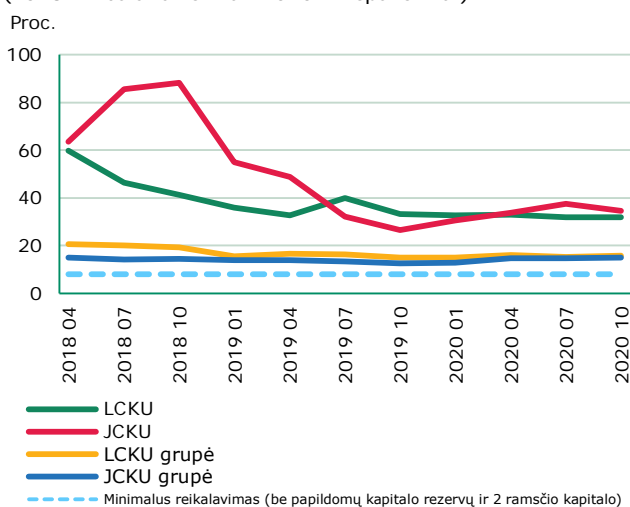
Šaltinis: Lietuvos bankas.

¹ 2020 m. balandžio pabaigoje tiek CKU grupės, tiek persitvarkančios kredito unijos kartu su bankais buvo prisijungusios prie paskolų moratoriumų, kuriais sutarė, kad visi nustatytus kriterijus atitinkantys paskolų gavėjai gali kreiptis dėl paskolos mokėjimų atidėjimo iki 6 ar 12 mėn. nekeičiant kitų paskolos sutarties sąlygų.

LCKU ir JCKU grupių įsipareigojimai 2020 m. trečiojo ketvirčio pabaigoje sudarė 622,8 mln. ir buvo 59,2 mln. Eur (9,9 %) didesni nei antrąjį ketvirtį. 2020 m. spalio 1 d. duomenimis, net 94,8 proc. CKU grupių įsipareigojimų sudarė indėliai. Be to, viena CKU turėjo įsipareigojimų centriniams bankams, nes dalyvavo Europos Centrinio Banko (ECB) paskelbtose refinansavimo operacijose, kurių metu pasiskolino 6 mln. Eur (0,9 % visų CKU grupių įsipareigojimų). CKU grupių nuosavybė 2020 m. trečiojo ketvirčio pabaigoje buvo 61,5 mln. Eur.

2020 m. trečiąjį ketvirtį abi CKU grupės veikė pelningai. Per šių metų devynis mėnesius LCKU grupė gavo 1,9 mln., JCKU grupė – 1,1 mln. Eur pelno. Vertinant CKU grupių pelningumą, neigiamą koronaviruso pandemijos įtaką CKU grupės labiausiai pajuto per padidėjusias paskolų vertės sumažėjimo išlaidas. Tačiau augęs kreditavimas lėmė didėjusias grynąsias palūkanų pajamas, o tai palankiai veikė CKU grupių veiklos rezultata.

2 pav. CKU kapitalo pakankamumo rodikliai (2018 m. balandžio 1 d.–2020 m. spalio 1 d.)

Šaltinis: Lietuvos bankas.

1 lentelė. CKU kapitalo pakankamumo rodikliai (procentais)

Rodikliai	2020 m. II ketv.	2020 m. III ketv.	Normatyvas*
	reikšmė		
LCKU	31,81	31,91	14,4
JCKU	37,57	34,45	12,3
Bendras	32,72	32,29	–
LCKU grupė	15,22	15,72	10,0
JCKU grupė	14,64	15,08	9,7
Bendras	15,04	15,53	–

* Nurodyti kapitalo reikalavimai apima 1 ir 2 ramsčių reikalavimus. Reaguojant į COVID-19 protrūkį, kredito įstaigoms laikinai leista nesilaikyti jungtinio kapitalo rezervo reikalavimo.
Šaltinis: Lietuvos bankas.

Bendras LCKU ir JCKU grupių kapitalo pakankamumo rodiklis 2020 m. spalio 1 d. sudarė 15,5 proc. Priežiūrai pateiktais duomenimis, abi CKU grupės vykdė joms nustatytus kapitalo pakankamumo reikalavimus, nurodytus 1 lentelėje, iš kurios matyti, kad reikšmingų pokyčių nebuvo. Palyginti su antruoju ketvirčiu, bendras CKU grupių kapitalo pakankamumo rodiklis padidėjo 0,5 proc. p. Tokį pokytį daugiausia lėmė vienos CKU kapitalo bazės stiprinimas, pritraukiant išorinį kapitalą subordinuotųjų paskolų forma. Vis dėlto anksčiau minėta augančio kapitalo poreikio kredito rizikai riboti tendencija CKU grupėse buvo matoma ir 2020 m. trečiąjį ketvirtį. Paminėtina, kad, reaguojant į koronaviruso protrūkį, ECB ir Lietuvos bankas leido savo tiesiogiai prižiūrimoms institucijoms laikinai nesilaikyti sudėtinio kapitalo rezervo reikalavimo. CKU grupių atveju pastarąjį sudaro kapitalo apsaugos (2,5 %) ir anticiklinio kapitalo (0,0 %) rezervai.

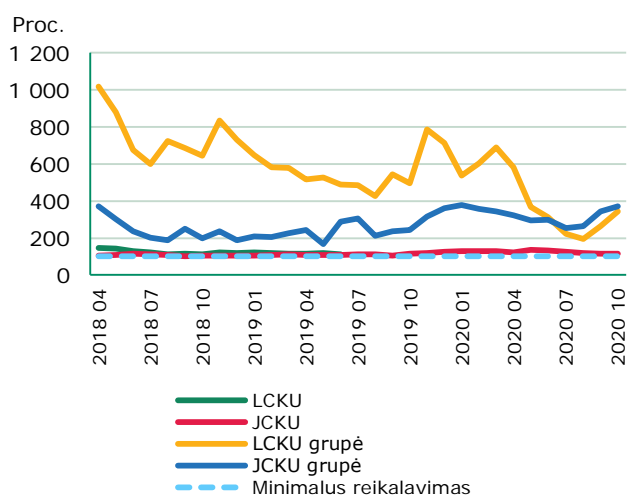
2020 m. trečiąjį ketvirtį CKU grupių likvidumo lygis buvo aukštas, o CKU grupių laikomo likvidžiojo turto apimtis padidėjo. Kredito unijų narių indėliams sparčiau didėjus už paskolas, taip pat išaugus gaunamų pinigų srautams, likvidumo rodiklis per ketvirtį padidėjo. Dėl išaugusių turimų likvidumo atsargų svarbiausias CKU grupių likvidumo rodiklis – padengimo likvidžiuoju turtu rodiklis (angl. *liquidity coverage ratio*, LCR), parodantis grynojo netenkamo pinigų srauto padengimą likvidžiuoju turtu, – sudarė 352,9 proc. ir daugiau kaip tris kartus viršijo nustatytą minimalų 100 proc. reikalavimą (žr. 2 lentelę).

Stebint ir prižiūrint savo narių kredito unijų prisiimamą riziką, CKU kaupiamos stabilizacijos fondų lėšos, iš jų prireikus būtų atkuriamas kredito unijų mokumas. 2020 m. trečiojo ketvirčio pabaigoje LCKU ir JCKU stabilizacijos fondai sudarė atitinkamai 3,1 mln. ir 0,68 mln. Eur likvidžių lėšų. LCKU stabilizacijos fondo apimtis analizuojamu laikotarpiu beveik nepakito: vienai kredito unijai negražintinos paramos forma buvo išmokėta 0,3 mln. Eur, tačiau praktiškai visą šį sumažėjimą atsėvė kredito unijų LCKU narių sumokėtos

privalomosios įmokos į stabilizacijos fondą. Su JCKU stabilizacijos fondo lėšomis susijusių mokėjimų nebuvo, todėl jo apimtis nepasikeitė. Pažymėtina, kad iki 2028 m. stabilizacijos fonde turi būti sukaupia ir laikoma ne mažiau kaip 1 proc. LCKU, JCKU ir jų narių kredito unijų turto sumos. Analizuojamo laikotarpio duomenimis, LCKU stabilizacijos fondą sudarė 0,46, o JCKU – 0,27 proc. atitinkamos CKU ir jos narių turto sumos.

Likvidumo palaikymo rezerve, kurį CKU sudaro savanoriškai, aptariamo ketvirčio pabaigoje LCKU sukauptos lėšos sudarė 4 mln., o JCKU – 1,3 mln. Eur.

3 pav. CKU padengimo likvidžiuoju turtu rodikliai (2018 m. balandžio 1 d.–2020 m. spalio 1 d.)

2 lentelė. CKU padengimo likvidžiuoju turtu rodikliai (procentais)

Rodikliai	2020 m. II ketv.	2020 m. III ketv.	Normatyvas
	reikšmė		
LCKU	–	–	–*
JCKU	125,1	114,0	100
Bendras	–	–	–
LCKU grupė	223,7	342,4	100
JCKU grupė	254,9	371,1	100
Bendras	235,3	352,9	–

* Lietuvos banko sprendimu LCKU individualiai netaikomi Reglamento Nr. 575/2013 VI dalies reikalavimai.

Šaltinis: Lietuvos bankas.

Šaltinis: Lietuvos bankas.

Persitvarkančios į bankus kredito unijos. 2020 m. spalio 1 d. veikė 4 kredito unijos, vykdančios persitvarkymo į specializuotą banką procesą. Šios kredito unijos persitvarkymo procesą turi užbaigti iki 2023 m. sausio 1 d. Trečiąjį ketvirtį 1 kredito unija jau kreipėsi į Lietuvos banką dėl banko licencijos gavimo, kitos 3 kredito unijos tai ketina padaryti kitais metais.

Ekonomikos susitraukimas, kurį nulėmė COVID-19 protrūkis ir po karantino panaikinimo dar neatsigavęs ekonominis aktyvumas, didesnės įtakos kredito unijų, persitvarkančių į specializuotus bankus, veiklos rezultatui neturėjo, tačiau jų turtas augo lėčiau nei 2019 m. tuo pačiu laikotarpiu. Aptariamu laikotarpiu šios grupės kredito unijų turtas išaugo 5,1 proc. (prieš metus turto augimas sudarė 6,4 %) ir 2020 m. spalio 1 d. sudarė 171 mln. Eur (19,3 % veikiančių kredito unijų turto). Aptariamu laikotarpiu ir toliau didėjo šios grupės kredito unijų priimti indėliai bei suteiktos paskolos. Persitvarkančių į specializuotus bankus kredito unijų priimti indėliai trečiąjį ketvirtį išaugo 7,1 mln. Eur (4,7 %), o suteiktos paskolos – 5,4 mln. Eur (4,3 %) ir 2020 m. spalio 1 d. sudarė 21 proc. veikiančių kredito unijų indėlių ir 20 proc. veikiančių kredito unijų suteiktų paskolų. 2020 m. spalio 1 d. duomenimis, persitvarkančios į bankus kredito unijos savo nariams ir asocijuotiesiems nariams buvo suteikusios 131,2 mln. Eur paskolų, iš jų 86,6 mln. Eur fiziniams asmenims ir 44,6 mln. Eur juridiniams asmenims. Per šių metų devynis mėnesius jos uždirbo 1,1 mln. Eur pelno, arba daugiau kaip penktadalį veikiančių kredito unijų pelno. Per 2019 m. tą patį laikotarpį šios grupės kredito unijos uždirbo 1,2 mln. Eur pelno.

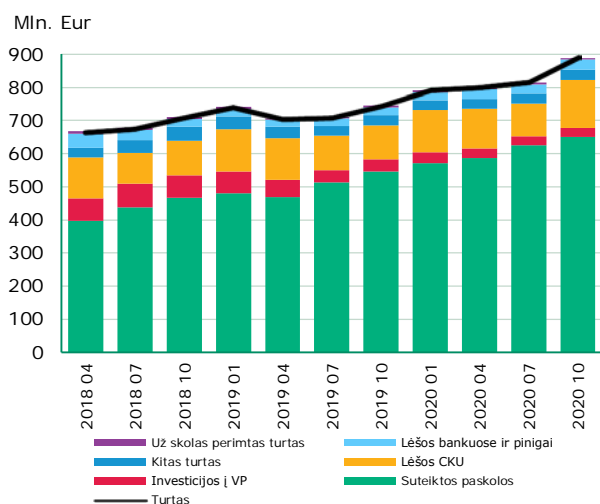
Ataskaitiniu laikotarpiu kredito unijos, persitvarkančios į specializuotus bankus, vykdė joms nustatytus veiklos riziką ribojančius normatyvus. Pateiktų 2020 m. spalio 1 d. ataskaitų duomenimis, bendras kredito unijų, persitvarkančių į specializuotus bankus, kapitalo pakankamumo rodiklis sudarė 12,79 proc. (2020 m. minimalus reikalaujamas kapitalo pakankamumo rodiklis – 10,2 %), likvidumo rodiklis – 334,51 proc. (minimalus reikalaujamas likvidumo rodiklis – 100 %).

Kredito unijos. 2020 m. spalio 1 d. finansines ir priežiūrai skirtas ataskaitas Lietuvos bankui pateikė 60 kredito unijų, vienijusių 162,6 tūkst. narių. Be pagrindinės buveinės, 32 kredito unijos paslaugas teikė dar 76 struktūriniuose padaliniuose.

Kredito unijų turtas aptariamu laikotarpiu išaugo 9,1 proc. ir, pateiktų 2020 m. spalio 1 d. ataskaitų duomenimis, sudarė 888,8 mln. Eur, arba 2,5 proc. bankų sektoriaus turto (prieš metus – 2,6 %). Kaip ir praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu, sektoriaus turto apimties pokytį nulėmė neterminuotųjų indėlių augimas daugiausia žemdirbius vienijančiose kredito unijose, jų nariams pradėjus gauti lėšų už parduotą žemės ūkio produkciją, ir terminuotųjų indėlių augimas. Prieš metus kredito unijų turtas padidėjo mažiau – 4,8 proc.

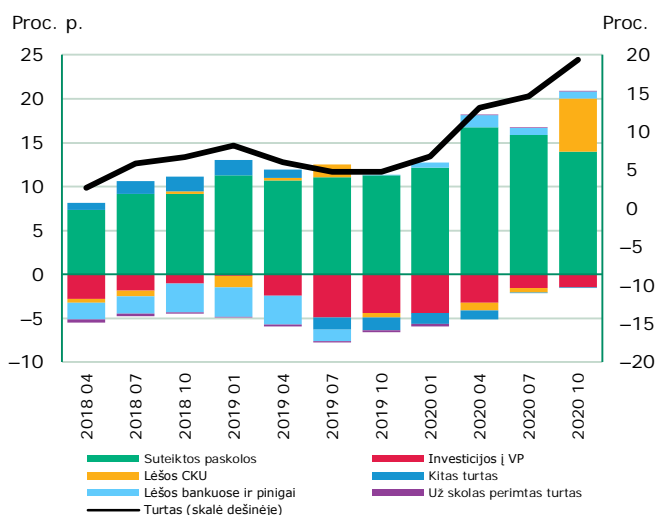
Kaip matyti iš 4 ir 5 pav., analizuojamu laikotarpiu daugiausia augo kredito unijų lėšos CKU ir bankuose, suteiktos paskolos didėjo lėčiau nei praėjusį ketvirtį, o investicijos į VP ir toliau mažėjo. Esminių pokyčių kredito unijų turto struktūroje nefiksuota, suteiktos paskolos ir toliau sudarė reikšmingiausią turto dalį, o sumenkusios investicijos į VP tesudarė tik apie 3 proc. kredito unijų turto.

4 pav. Kredito unijų turto struktūra
(2018 m. balandžio 1 d.–2020 m. spalio 1 d.)

Šaltinis: Lietuvos bankas.

5 pav. Kredito unijų turto metinio kitimo veiksniai
(2018 m. balandžio 1 d.–2020 m. spalio 1 d.)

Šaltinis: Lietuvos bankas.

Kaip ir ankstesniais laikotarpiais, 2020 m. spalio 1 d. didžiausią kredito unijų turto dalį (73,2 %) sudarė suteiktos paskolos. 2020 m. trečiąjį ketvirtį kredito unijų suteiktos paskolos grynąja verte padidėjo 24,4 mln. Eur, arba 3,9 proc. (2019 m. trečiąjį ketvirtį – 33 mln. Eur, arba 6,4 %). Paskolų pokyčiui turėjo įtakos išankstinis paskolų grąžinimas ir dėl žemės ūkio darbų sezoniškumo sumenkęs skolinimo poreikis. Aptariamu laikotarpiu kredito unijos savo nariams buvo suteikusios 650,3 mln. Eur paskolų, iš jų 524,7 mln. Eur buvo paskolos fiziniams asmenims ir 125,6 mln. Eur – juridiniams asmenims.

Aptariamu laikotarpiu paskolų portfelio augimą lėmė aktyvesnis fizinių asmenų kreditavimas – paskolos fiziniams asmenims padidėjo 24,3 mln., o paskolos juridiniams asmenims – tik 0,1 mln. Eur. Kredito unijų paskolų portfelio struktūra keitėsi nedaug, fiziniams asmenims suteiktos paskolos sudarė 81 proc. (praėjusį ketvirtį – 80 %) paskolų portfelio. Pateiktų ataskaitų duomenimis, daugiausia augo būsto paskolos (aptariamu laikotarpiu – 19,3 mln. Eur), o šių paskolų dalis sudarė apie 39 proc. viso paskolų portfelio.

Per trečiąjį ketvirtį kredito unijų specialieji atidėjiniai paskoloms padidėjo 0,3 mln. Eur ir 2020 m. spalio 1 d. sudarė 8,1 mln. Eur, tačiau šiam pokyčiui didžiausią įtaką turėjo padidėję vienos kredito unijos specialieji atidėjiniai. Pašalinus šios kredito unijos įtaką, specialieji atidėjiniai paskoloms sumažėjo. Kredito unijų specialiųjų atidėjinių ir paskolų santykis, palyginti su praėjusiu ketvirčiu, nepasikeitė ir sudarė 1,2 proc. (prieš

metus –1,7 %), o neveiksnių paskolų² dalis sumažėjo iki 10,6 proc. paskolų portfelio (praėjusį ketvirtį – 11,9 %, o prieš metus – 12,7 %). Pažymėtina, kad pirmą kartą šiais metais kredito unijų sektoriuje sumažėjo paskolų, kurių skolinis įsipareigojimas vėluojama vykdyti ilgiau negu 60 d. iš eilės. Tačiau 18 kredito unijų paskolų portfeliuose visgi tokių paskolų daugėjo, todėl ateityje šios kredito unijos gali patirti su paskolų vertės sumažėjimu susijusių išlaidų, neigiamai paveiksiančių jų veiklos rezultata ir kapitalą. Spartesnę paskolų kokybės rodiklių blogėjimą amortizavo pritaikytos kredito unijų paskolų moratoriumų ir laikinos valstybės pagalbos šalies ūkiui priemonės.

Trečiąjį ketvirtį indėliams augus sparčiau už suteiktas paskolas, kredito unijos laisvas lėšas daugiausia laikė CKU, dėl to didėjo lėšų CKU dalis turte, investicijų į VP dalis turte beveik nepakito, o suteiktų paskolų dalis – sumažėjo. Kredito unijų lėšos CKU per aptariamą laikotarpį išaugo 46,6 mln. Eur – iki 145,9 mln. Eur, o jų dalis turte padidėjo 4,2 proc. p. – iki 16,4 proc. Kaip ir ankstesniais laikotarpiais, kredito unijų investicijos į VP ir toliau mažėjo, tačiau lėčiau nei ankstesniais ketvirčiais. Nagrinėjamu laikotarpiu investicijos į VP sumažėjo 0,3 mln. Eur – iki 26,4 mln. Eur, o jų dalis turte sumenko 0,2 proc. p. – iki 3 proc. Didžiąją VP portfelio dalį (89,7 %) sudarė Lietuvos Vyriausybės VP. Visos kredito unijos su nemaža atsarga vykdė Kredito unijų investavimo į ne nuosavybės vertybinius popierius taisyklių reikalavimą dėl VP portfelio dalies balansiniame turte dydžio – analizuojamu laikotarpiu VP sudarė ne daugiau kaip 30 proc. jų balansinio turto. Kaip ir praėjusį ketvirtį, dviejų kredito unijų investicijos į VP sudarė daugiau kaip 10 proc. jų balansinio turto.

Kaip ir ankstesniais laikotarpiais, indėliai tebėra pagrindinis kredito unijų finansavimosi šaltinis – jais buvo finansuojama 86 proc. kredito unijų turto. Šių metų trečiąjį ketvirtį ypač sparčiai didėjo indėliai. Jie išaugo 67,8 mln. Eur (9,7 %) ir 2020 m. spalio 1 d. sudarė 763,4 mln. Eur (praėjusiais metais tuo pačiu laikotarpiu – 29,8 mln. Eur (4,8 %)). Aptariamu laikotarpiu didėjo tiek terminuotieji (3,9 %), tiek ir neterminuotieji (28,8 %) indėliai. Kredito unijų nariams pradėjus gauti lėšas už parduotą žemės ūkio produkciją, neterminuotieji indėliai išaugo 47,2 mln. Eur ir 2020 m. spalio 1 d. sudarė daugiau nei ketvirtadalį (211,4 mln. Eur) visų indėlių. Kredito unijų priimti terminuotieji indėliai didėjo sparčiau nei praėjusį ketvirtį (padidėjo 20,5 mln. Eur) ir 2020 m. spalio 1 d. sudarė 552,1 mln. Eur, arba 72 proc. visų indėlių (prieš metus – 76 % visų indėlių). Per 2020 m. trečiąjį ketvirtį kredito unijų įsiskolinimas CKU sumažėjo beveik 1 mln. Eur ir 2020 m. spalio 1 d. sudarė 46 mln. Eur.

Kaip ir ankstesniais laikotarpiais, didžiausią indėlių portfelio dalį (94,7 %) sudarė fizinių asmenų indėliai, nes gyventojai ir toliau renkasi indėlius kaip lėšų taupymo ir investavimo priemonę. Pateiktų ataskaitų duomenimis, per trečiąjį ketvirtį palūkanų normas už 12 mėn. trukmės terminuotuosius indėlius eurais padidino 17, o sumažino – 14 kredito unijų, vidutinė palūkanų norma už šiuos indėlius siekė apie 1 proc.

Trečiąjį ketvirtį sparčiai augo kredito unijų pajinis kapitalas – padidėjo 2,3 mln. Eur, arba 4,5 proc., ir 2020 m. spalio 1 d. sudarė 54,6 mln. Eur. Pajinio kapitalo augimas sietinas su didėjančiu kapitalo poreikiu, augant kredito unijų skolinimo apimčiai. Atsižvelgus į susiklosčiusią situaciją dėl COVID-19 pandemijos, pajinio kapitalo didinimas vertinamas kaip svarbi priemonė, didinanti kredito unijų kapitalizacijos lygį. Pateiktų ataskaitų duomenimis, kredito unijų tvarūs pajai, kuriais gali būti dengiami kredito unijos patirti nuostoliai, trečiąjį ketvirtį išaugo 5 proc. (iki 52,5 mln. Eur), o jų dalis analizuojamo laikotarpio pabaigoje sudarė 96 proc. pajinio kapitalo. Kitą pajinio kapitalo dalį sudarantys netvarūs papildomi pajai, nuo 2018 m. sausio 1 d. neįtraukiami į kredito unijos perskaičiuotą kapitalą, naudojamą apskaičiuojant su kapitalu susijusius veiklos riziką ribojančius normatyvus, gali būti gražinti nariams, pateikusiems prašymus dėl jų gražinimo, be Lietuvos banko leidimo. Ataskaitinę datą kredito unijos dar turėjo apie 2 mln. Eur netvaraus papildomo pajinio kapitalo.

Pateiktų ataskaitų duomenimis, 2020 m. devynių mėnesių kredito unijų sektoriaus veiklos rezultatas buvo 5,1 mln. Eur pelnas. Praėjusių metų atitinkamo laikotarpio kredito unijų pelnas buvo

² Neveiksnių paskolos – tai ilgiau negu 60 d. uždelstos mokėti nenuvertėjusios paskolos ir nuvertėjusios paskolos.

3,3 mln. Eur. Augantis kreditavimas ir toliau palankiai veikė sektoriaus veiklos rezultata. Pelningai dirbusios 52 kredito unijos uždirbo 5,8 mln. Eur pelno, o 8 – patyrė 0,7 mln. Eur nuostolį.

Aptariamu laikotarpiu, palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, aktyvi skolinimo veikla lėmė kredito unijų pagrindinių pajamų ir išlaidų straipsnių gerėjimą – kredito unijos uždirbo 25 proc. daugiau grynujų palūkanų pajamų ir 28 proc. daugiau grynujų paslaugų bei komisinių pajamų. Kaip paprastai, didžiausią kredito unijų pajamų dalį (82 %, arba 1 proc. p. daugiau negu 2019 m. atitinkamą laikotarpį) sudarė palūkanų pajamos.

Didžiausia nagrinėjamo laikotarpio išlaidų dalis (59 %) teko operacinėms išlaidoms, kurios, palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, išaugo beveik 11 proc., tačiau joms padengti prireikė 5 proc. p. mažiau pajamų nei 2019 m. atitinkamu laikotarpiu. Pažymėtina, kad 2020 m. spalio 1 d. kredito unijų pateiktais duomenimis, vertės sumažėjimo išlaidos ir toliau augo ir sudarė 0,5 mln. Eur (praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu jos sudarė –0,5 mln. Eur). Didžiausią įtaką tam turėjo išaugusios vienos kredito unijos išlaidos dėl paskolų vertės sumažėjimo.

Kaip jau minėta anksčiau, padėties neapibrėžtumas, susijęs su COVID-19 viruso pandemija ir jos neigiamas poveikis ekonomikai, ateityje gali daryti neigiamą įtaką kredito unijų veiklos rezultatams.

Ataskaitinę datą visos kredito unijos vykdė visus veiklos riziką ribojančius normatyvus, išskyrus Trakų kredito uniją, kuri nevykdė likvidumo normatyvo. Ši kredito unija ėmėsi priemonių ir Lietuvos bankui pateikė informaciją, kad po ataskaitinės datos likvidumo normatyvas jau yra vykdomas.

Lietuvos banko interneto svetainėje viešai skelbiama informacija apie kiekvienos kredito unijos metų ir kiekvieno ketvirčio pagrindinius veiklos rodiklius bei veiklos riziką ribojančių normatyvų vykdymą.

Priedas. Pagrindiniai kredito unijų rinkos veiklos rodikliai

1 lentelė. CKU ir CKU grupių pagrindiniai balanso ataskaitos straipsniai (2020 m. rugsėjo 30 d. duomenys)

Eil. nr.	Rodiklis	CKU			CKU grupės		
		suma, mln. Eur	pokytis, %		suma, mln. Eur	pokytis, %	
		2020 10 01	2020 m. III ketv.	per metus	2020 10 01	2020 m. III ketv.	per metus
1.	Turtas (aktyvai)	206,4	25,7	36,6	717,4	9,6	18,6
1.1.	SVP	65,0	8,5	-8,1	80,3	6,5	-15,5
1.2.	Nuosavybės VP	3,1	10,6	-1,3	3,1	10,6	-0,7
1.3.	Grynieji pinigai	0,0	0,0	0,0	3,9	-0,2	15,6
1.4.	Lėšos centriniuose bankuose	44,2	184,9	419,1	44,2	184,9	403,1
1.5.	Lėšos kredito įstaigose	48,8	9,7	34,0	10,8	34,4	7,2
1.6.	Klientams suteiktos paskolos	42,1	9,2	44,3	558,1	4,9	19,3
1.6.1.	Ne finansų įmonėms	32,4	11,9	45,3	112,2	6,0	22,9
1.6.2.	Namų ūkiams	9,7	1,3	40,9	445,9	4,6	18,5
1.6.2.1	iš jų paskolos būstui įsigyti	2,9	16,9	76,8	206,0	10,2	32,6
1.7.	Kitos turto pozicijos	3,3	10,4	1,5	17,1	0,8	2,4
2.	Įsipareigojimai ir nuosavybė	206,4	25,7	36,6	717,4	9,6	18,6
2.1.	Centrinių bankų indėliai	6,0	-72,7	0,0	6,0	-72,7	0,0
2.2.	Įsipareigojimai kredito įstaigoms	134,6	47,6	40,1	0,4	6,8	-93,6
2.3.	Indėliai	23,2	52,4	113,9	621,5	11,8	19,3
2.3.1.	Kitos finansų įmonės	23,2	53,5	118,5	18,9	47,8	87,6
2.3.2.	Ne finansų įmonės	0,0	-74,4	-86,7	29,7	24,7	116,9
2.3.3.	Namų ūkiai	0,0	-20,0	-20,0	572,9	10,3	15,3
2.4.	Kitos įsipareigojimų pozicijos	23,0	41,7	-7,8	28,0	53,1	11,2
2.5.	Visa nuosavybė	19,6	0,5	1,9	61,5	5,9	16,1
2.5.1	Einamųjų metų pelnas (nuostolis)	0,4	-	-	3,0	-	-

Šaltinis: Lietuvos bankas.

2 lentelė. Kredito unijų sektoriaus veiklos rodiklių kaita

Eil. nr.	Rodiklis	Suma, mln. Eur			Pokytis, %	
		2019 10 01	2020 07 01	2020 10 01	2020 m. III ketv.	per metus
1.	Turtas	744,5	814,6	888,8	9,1	19,4
2.	P pinigai	3,6	4,0	4,2	3,4	14,0
3.	Lėšos bankuose	20,8	24,4	26,1	7,1	25,8
4.	Lėšos CKU	101,1	99,3	146,0	47,0	44,4
5.	Vyriausybių VP	37,3	26,7	26,4	-1,2	-29,3
6.	Suteiktos paskolos	546,1	625,9	650,3	3,9	19,1
7.	Specialieji atidėjiniai paskoloms	9,6	7,8	8,1	4,2	-15,2
8.	Specialiųjų atidėjinių paskoloms ir paskolų santykis, %	1,72%	1,23%	1,23%	-	-
9.	Įsiskolinimai CKU	33,2	46,9	46,0	-1,8	38,5
10.	Indėliai	646,7	695,7	763,4	9,7	18,0
10.1.	Kredito unijų narių ir asocijuotųjų narių	644,3	692,1	760,1	9,8	18,0
11.	Pajinis kapitalas	48,0	52,2	54,6	4,5	13,6
12.	Einamųjų metų pelnas (nuostolis)	3,3	3,4	5,1	-	-

Šaltinis: Lietuvos bankas.